

Tēzes virsraksts: Par atteikuma pamatu izdot izpildu rakstu šķīrējtiesas nolēmuma izpildīšanai

Tēze: Šķīrējtiesai spriedumā jāizvērtē un jāmotivē līgumsoda samērīgums atbilstoši Civilprocesa likuma 530.panta otrās daļas 5.punkta prasībām par sprieduma motivēšanu.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas

Senāta Civillietu departamenta

2009. gada 28.oktobra

LĒMUMS

Lietā Nr. SPC – 99

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs	senators referents K.Torgāns
	senatore A.Vītola
	senators A.Laviņš

piedaloties Ģenerālprokuratūras prokurorei Lienei Januševskai un D. O. pārstāvei zvērinātai advokātei Ivetai Vietniecei,

atklātā tiesas sēdē izskatīja Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta priekšsēdētāja protestu par Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas tiesneses 2008.gada 24.novembra lēmumu, ar kuru apmierināts sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Lietišķo Partneru Asociācija” pieteikums pret D. O. par izpildu raksta izsniegšanu šķīrējtiesas nolēmuma piespiedu izpildei.

Senāts

k o n s t a t ē j a

[1] Starp SIA „Lietišķo Partneru Asociācija” un D. O. 2007.gada 25.jūnijā noslēgts uzņēmuma līgums, kas vēlāk vairākkārt ticis papildināts (*2008.gada 11.janvāra vienošanās Nr. 3, 2008.gada 15.maija vienošanās Nr. 5, u.c.*).

SIA „Lietišķo Partneru Asociācija” cēlusi Ad Hoc Šķīrējtiesā prasību pret D. O. par parāda un līgumsoda, kas izriet no iepriekšminētā līguma, piedziņu, un ar Ad Hoc Šķīrējtiesas 2008.gada 19.septembra spriedumu SIA „Lietišķo Partneru Asociācija” prasība apmierināta. Šķīrējtiesa piedzinusi no D. O. pamatparādu Ls 52 835,04 un līgumsodu, kopā Ls 106 510,31, kā arī šķīrējtiesas procesa izdevumus Ls 2253,25 un izdevumus par juridisko palīdzību lietā

Ls 21 302,06. Tāpat šķīrējtiesa noteikusi SIA „Lietišķo Partneru Asociācija” tiesības saņemt no D. O. līgumsodu 5% dienā no līguma summas Ls 2647,57 apmērā, kas izriet no 2008.gada 11.janvāra vienošanās Nr. 3, kā arī līgumsodu 5% dienā no līguma summas Ls 12 054,42 apmērā, kas izriet no 2008.gada 15.maija vienošanās Nr. 5, par laiku no 2008.gada 10.jūlija līdz tiesas sprieduma izpildei (izsoles dienai).

[2] Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas tiesnese ar 2008.gada 24.novembra lēmumu apmierinājusi SIA „Lietišķo Partneru Asociācija” pieteikumu par izpildu raksta izsniegšanu Ad Hoc Šķīrējtiesas 2008.gada 19.septembra piespiedu izpildīšanai.

Lēmums kā nepārsūdzams stājies spēkā.

[3] Protestu par Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas tiesnēses 2008.gada 24.novembra lēmumu iesniedzis Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta priekšsēdētājs, lūgdams lēmumu atcelt būtisku procesuālo tiesību normu pārkāpumu dēļ. Protestā norādīts, ka šķīrējtiesas spriedums nesatur motīvus par līgumsoda piedziņu no soda samērīguma aspekta. Ņemot vērā, ka līgumsods vairākkārt pārsniedz pamatparāda summu, Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas tiesnēsei bija jāsecina, ka šķīrējtiesa ir pārkāpusi Civilprocesa likuma 530.panta otrās daļas 5.punktu par sprieduma motivēšanu, un atbilstoši Civilprocesa likuma 536.panta 6.punktam jāatsaka izpildu raksta izsniegšanu.

[4] Senāta sēdē Ģenerālprokuratūras prokurore deva atzinumu, ka protests ir pamatots un apmierināms, D. O. pārstāve arī lūdza atcelt lēmumu par izpildu raksta izsniegšanu.

[5] Pārbaudījis lēmuma likumību attiecībā uz argumentiem, kas minēti protestā, Senāts atzīst, ka protests ir pamatots un apmierināms šādu apsvērumu dēļ.

Attiecībā uz līgumsodu šķīrējtiesa ir konstatējusi, ka 2007.gada 25.jūnija uzņēmuma līguma 11.3.punkts paredz, ja prasītājs kavē samaksu par iesniegtu rēķinu, tas maksā uzņēmējam līgumsodu 0,1% apmērā no līguma kopējās summas par katru kavējuma dienu, bet ne vairāk par 10% no līguma cenas, savukārt 2008.gada 11.janvāra vienošanās Nr. 3 6.punkts un 2008.gada 15.maija vienošanās Nr.5 5.punkts paredz, ka gadījumā, ja pasūtītājs kavē izpildīto darba samaksu vairāk par 5 dienām, tas maksā uzņēmējam līgumsodu no vienošanās summas par katru nokavēto dienu. Šķīrējtiesa ir konstatējusi nokavējumu no atbildētāja puses un līgumsoda piedziņu pamatojusi ar Civillikuma 1716., 1717. un 1720.pantu. Taču šķīrējtiesa nav motivējusi līgumsoda piedziņu par laiku līdz sprieduma

izpildei. Tiesu izpildītājs ir aprēķinājis līgumsodu par laiku līdz sprieduma izpildei un iesniedzis D. O. priekšlikumu samaksāt Ls 313 681,59 (pamatparāds, līgumsods, šķīrējtiesas procesa izdevumi, atlīdzība par juridisko palīdzību un sprieduma izpildes izdevumi), kaut gan pamatparāds sastāda Ls 52 835,04.

Ņemot vērā, ka līgumsods 5% par dienu daudzkārtīgi pārsniedz gan likumisko procentu likmi, gan banku aizdevumu likmi, Senāts atzīst, ka šķīrējtiesai spriedumā bija jāizvērtē līgumsoda samērīgums. Taču šķīrējtiesa spriedumu līgumsoda samērīguma aspektā nav motivējusi. Tādējādi Ad Hoc Šķīrējtiesa ir pārkāpusi Civildomas likuma 530.panta otrās daļas 5.punktu par sprieduma motivēšanu. Tas uzskatāms par būtisku procesuālo pārkāpumu, kas var būt par pamatu izpildu raksta izsniegšanas atteikšanai.

Pie šādiem apstākļiem Senāts atzīst, ka Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas tiesnese, izsniedzot izpildu rakstu, nav ievērojusi Civildomas likuma 536.panta 6.punktu, kas nosaka, ka tiesnesim jāatsaka izpildu raksta izsniegšana, ja šķīrējtiesa netika izveidota vai šķīrējtiesas process nenotika atbilstoši šķīrējtiesas līguma vai šā likuma D daļas noteikumiem. Līdz ar to Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas tiesneses 2008.gada 24.novembra lēmumu nevar atzīt par likumīgu un pamatotu, tādēļ protests ir apmierināms.

Pamatojoties uz Civildomas likuma 485.pantu un 448.panta pirmās daļas 2.punktu, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts

n o l ē m a

Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas tiesneses 2008.gada 24.novembra lēmumu atcelt un jautājumu nodot jaunai izskatīšanai tai pašai tiesai citam tiesnesim.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs	senators	(<i>paraksts</i>)	K.Torgāns
	senatore	(<i>paraksts</i>)	A.Vītola
	senators	(<i>paraksts</i>)	A.Laviņš